

HÄMEEN KAUPPAKAMARI

NUMERO 03 / 2021

KAUPPA KAMARI

A close-up portrait of a woman with short, light blonde hair, looking directly at the camera with a slight smile. She is wearing a blue top and a small pearl earring. The background is a solid light blue.

UUSI JÄSEN

MISEVA

”UUSIEN TOIMIPISTEIDEN
AVAAMINEN JA HYVIEN
TYÖNTEKIJÖIDEN LÖYTÄMINEN
OVAT AINA KASVAVAN TOIMINNAN
KOHOKOHTIA”, KERTOO
TOIMITUSJOHTAJA
MIKO VATANEN.
S. 9

VAHVISTUSTA DIGIVIHREÄSTÄ VIENNISTÄ

**PÄIVI WOOD: LIIKENNESEKTORILLE ON SYNTYMÄSSÄ LAAJAT MARKKINAT
PÄÄSTÖJÄ VÄHENTÄVILLE RATKAISUILLE. S. 6**



SUOMEN TOIMITILA OY

Palvelemme vuosien kokemuksella toimitila- ja sijoituskiinteistöjen välityksessä ja arvonmäärittämisessä.

Kaakkois-Suomi ■ Päijät-Häme ■ Kanta-Häme ■ Keski-Suomi



Mikko Kantosaari
toimitusjohtaja
Keskuskauppakamarin hyväksymä
kiinteistönarvioitsija (KHK)
VTM, LKV, AKA (Y)
050 443 4055
mikko.kantosaari@ttilaa.fi



Risto Rautemaa
myyntipäällikkö
Hyväksytty hallituksen jäsen (HHJ)
LKV
044 9882 331
risto.rautemaa@ttilaa.fi



Matti Sisto
arviointiasiantuntija
Keskuskauppakamarin hyväksymä
kiinteistönarvioitsija (KHK)
DI, AKA (Y), LKV
050 572 0258
matti.sisto@ttilaa.fi



Siiri Eerola
kiinteistöasiantuntija
Tradenomi
LKV
0500 492 011
siiri.eerola@ttilaa.fi



HÄMEEN KAUPPAKAMARI

JULKAISIJA

Hämeen kauppakamari,
Aleksanterinkatu 17 A,
15110 Lahti
Raatihuoneenkatu 17 A,
13100 Hämeenlinna
www.hamechamber.fi

OSOITTEENMUUTOKSET

info@hamechamber.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Toimitusjohtaja
Jussi Eerikäinen
Puh. 040 739 9303

TOIMITUS

Viestintäpäällikkö
Päivi Pulkki
puh. 040 563 5013

KONSEPTI JA ULKOASU

Punamusta Oyj

TAITTO

Hämeenlinnan
Offset-Kolmio Paino Oy,
Jirka Messman

ILMOITUSMYYNTI JA

TIEDUSTELUT

Päivi Pulkki
puh. 040 563 5013
paivi.pulkki@hamechamber.fi

ILMESTYY

maalis- ja syyskuussa painettuna,
touko- ja joulukuussa
verkkolehtenä
hamechamber.fi/verkkolehti

PAINOAIKKA

OffsetKolmio Oy

ISSN 2342-1525

KANSIKUVA

Keskuskauppakamarin
johtava asiantuntija
Päivi Wood
(Kuvaaja Liisa Takala)

SISÄLTÖ

HÄMEEN KAUPPAKAMARI

5 **PÄÄKIRJOITUS**
Liikenne murroksessa

8 **URAPOLKU**
Maailmalta takaisin
maakuntaan

9 **UUSI JÄSEN**
Miseva käynnistyi Ähtärin
Automuseosta

26 **KOULUTUKSET**
Tulossa HHJ-kurssi, Veropäivä
ja Ennakkoperintä 2022

LIIKENNE

10 **RUOTSIN RATAHANKKEET**
Ruotsi vauhdittaa
liikenneinvestointeja

14 **YRITTÄJÄ PETER
VESTERBACKA**
Tallinnan tunneli on
tahdon asia

18 **FINNAIRIN TOIMITUSJOHTAJA
TOPI MANNER**
Mars matkaan ja maailmalle!

8



AJANKOHTAISTA

12 **YMPÄRISTÖPÄÄKAUPUNKI**
Ympäristöpääkaupunkivuosi
on vasta alkusoiitto

22 **ALUEELTA**
Kestävän kehityksen
raportointi kuntoon

24 **KAUPPAKAMARIN USA:N
KIRJEENVAIHTAJA**
Kasvuvauhti hidastuu, muttei
lopu ja nyt panostetaan

25 **KANSAINVÄLISTYMÄLLÄ
KASVUUN -VIIKKO 4.-8.10.**
Kauppakamarit auttavat
yrityksiä markkinoiden
valloituksessa

27 **ASIAANTUNTIJA**
EU:n whistleblower-
direktiivi yhtenäistää
ilmoittajansuojelun

29 **HÄMEEN KAUPPAKAMARI**
onnittelee



14



KOKO PÄIVÄN KOKOUSPAKETTI VAIN 46€/HLÖ

Varaukset 30.10.2021 mennessä.
Varaus koodilla:
SYYSTARJOUS

Sisältää aamupäivän kahvitarjoilut, herkullisen lounaan, iltapäivän kahvitarjoilut sekä tilan ja kokouspalvelut. Koskee uusia varauksia.



SAUNAILTA, TYTTÖJEN ILTA,
POIKIEN ILTA, IRTIOTTO ARJESTA,
STAND UPPIA, BURLESKIA,
HERKULLINEN BUFFET

VIETÄ UPEAT PIKKUJOULUT VAAKUNASSA

IHANA A RUOKAA, GLÖGIÄ, TONTTULAKKEJA,
TUNNELMAA, SINULLE RÄÄTÄLÖITYÄ, MAGEAA,
YHDESSÄOLOA

Varaukset ja lisätiedot 020 1234 654 tai sales.hameenmaa@sok.fi



VAAKUNA HÄMEENLINNA
ORIGINAL BY SOKOS HOTELS

Possentie 7, 13200 Hämeenlinna

Liikenne murroksessa

Suomi on pitkien etäisyyksien maa. Vienti ja tuonti tukeutuu vahvasti meriliikenteeseen, ulkomaanmatkat ovat lentoliikenteen varassa ja kotimaan rahti- ja henkilöliikenne hoidetaan pääosin kumipyöräliikenteellä. EU:n, ja erityisesti Suomen, tiukat päästövähennystavoitteet kohdistuvat voimakkaasti liikenteeseen. Nyt tehtävillä päätöksillä on suuret vaikutukset Suomen elinkeinoelämän tulevaisuuteen. Ratkaisujen pitää olla realistisia ja oikein mitoitettuja.

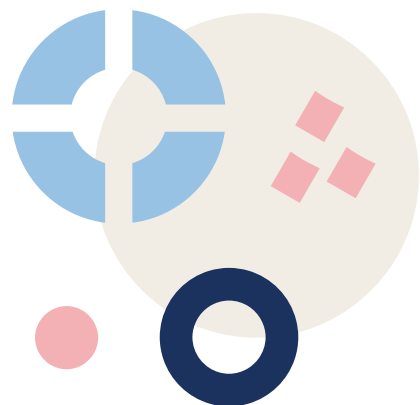
Kansalaisia kiinnostavat päätökset, jotka kohdistuvat ensisijaisesti henkilöautojen päästövähennyksiin. Suomen teillä kulkee tällä hetkellä lähes kolme miljoonaa henkilöautoa. Suomen autokanta on Euroopan vanhintaa ja autojen keskihinta on alle neljätuhatta euroa. Näiden korvaaminen sähköautoilla tai vähintään hybridimalleilla seuraavan kymmenen vuoden aikana, on ilman järeitä tukitoimia haastava tehtävä. Tilastojen mukaan Suomessa on nyt hieman yli 15 000 täyssähköistä henkilöautoa ja reilut 60 000 plug-in ladattavaa polttomoottoriautoa. Päätöksiä tehtäessä on myös hyvä muistaa, että esimerkiksi dieselautojen suosio kasvoi Suomessa voimakkaasti viime vuosikymmenellä ja näiden päästötasot ovat EU:n alhaisimpia. Myös uusiutuvien biopolttoaineiden käytöllä voitaisiin päästötalokoihin vaikuttaa merkittävästi.

Raskaan liikenteen osalta päästövähennysvaihtoehdot ovat vielä vähissä. Sähkömoottorikäyttöiset rekat ovat tulevaisuutta vasta kun vedyn käyttö polttokennoakuiille on laaja-

mittaisesti käytössä. Kaupunkiliikenteessä sähkökäyttöiset linja-autot ja pienemmät jakeluautot ovat tulossa. Ensimmäiset sähköbussit ovat jo suuremmissa kaupungeissa käytössä. Rekkaliikenteen osalta on uusien ajoneuvojen moottorien päästöarvoja tiukennettu jatkuvasti. Biodieselin käyttö on kuitenkin ainoa nopean aikavälin ratkaisu, johon voitaisiin jo nyt siirtyä. Tässäkin vaihtoehdossa kustannusten nousua pitäisi hillitä esimerkiksi polttoaineveron alentamisella.

Kansainvälisiin lento- ja meriliikenteen päästöjen sääntelyyn ja rajoituksiin on Suomella kotimaista päätöksentekoa vähemmän vaikutusvaltaa. Europarlamentaarikollamme on nyt tärkeä rooli osallistua neuvotteluihin, joissa päätetään koko EU:n päästövähennyksistä. Maamme sijainti tulee ottaa huomioon rajoituksia laadittaessa. Suomen jo nyt korkeat logistiikkakustannukset eivät saa kasvaa kilpailijamaihin verrattuna. Suomi elää viennin varassa ja kuljetusten on toimittava ympäri vuoden myös talviolosuhteissa.

Tämän vuoden poikkeuksellisen rajut sääilmiöt ovat vakava signaali ilmastomuutoksista. Suomalaiset yritykset ovat vastuullisia toimijoita. Omaehtoiset energia-, raaka-aine ja logistiikkaratkaisut ovat tästä erinomaisia esimerkkejä. Me kaikki haluamme olla mukana ilmastotalukoissa.



Kuva: Pipsa Stenlund, Oakhill Oy

JUSSI EERIKÄINEN
HÄMEEN KAUPPAKAMARIN
TOIMITUSJOHTAJA

Digivihreästä viennistä vahvistusta Suomen kilpailukyvyllle



Kuva: Liisa Takala

PÄIVI WOOD
KESKUSKAUPPAKAMARIN
JOHTAVA ASIAANTUNTIJA

Päästöjä vähentäville ratkaisuille liikennesektorilla on syntymässä laajat markkinat, kun EU:n laajat suunnitelmat liikenteen viherryttämiseksi etenevät.

Suomi on ollut edelläkävijä digitalisaation edistämisessä. Nokian osaamisperintö elää edelleen vahvana yritysmaailmassa ja viranomaisten aikanaan tekemät ennakkoluulottomat avaukset esimerkiksi telemarkkinoiden avaamiseksi kantavat hedelmää edelleen. Nämä tekijät tarjoavat otollisen maaperän kasvat-
taa myös liikenteen digitalisaatiosta kasvua ja vientiä Suomelle.

Suomalaiset toimijat ovat asemoituneet hyvin, meillä on liikennealalla useita vakiintuneita ja hyvässä kasvuvauhdissa olevia yrityksiä, jotka kehittävät kestävän ja vihreämmän liikenteen ratkaisuja. Näiden yritysten pärjäämisellä tulee olemaan merkittävä vaikutus liikenteen ilmastoratkaisuihin, mutta myös Suomen kasvuun ja vientiin.

Liikenneala on jo nyt merkittävä strategisen kasvun ja viennin toimiala, joka työllistää arviolta 175 000 henkilöä yli 31 000 alan yrityksessä. Suureen murrokseen onnistutaan vastaamaan ja hyödyntämään sen mukanaan tuomat edut, kun yhteistyö julkisen ja yksityisen sektorin välillä on saumatonta. Yhteinen näkemys tulevasta suunnasta ja sinnikäs

vaikuttamistyö komission tuleviin ehdotuksiin muodostavat vahvan osan Suomelle, josta yritykset voivat ponnistaa kohti isompia markkinoita. Tulevien muutosten ihmettelyn sijaan tulevista päästövähennyskeinoista on löydettävä ne, jotka tukevat Suomen viennin vahvistumista.

Liikenteen toimiala tarjoaa mahdollisuuksia infrastruktuurin ja metalliteollisuudesta ohjelmistoteollisuuteen. Alan monipuolisia mahdollisuuksia myös lisää eri liikennemuotojen vaihtelevat tarpeet uusiin energiaratkaisuihin. Päästöjen hallinta, akut ja komponentit ovat vain pitkän listan alkua.

Liikennettä viherryttävien digiratkaisujen globaalit markkinat ovat kiihtymässä ja EU:n aloitteet viitoittavat vahvasti suuntaa. Näillä markkinoilla on kysyntää Suomessa kehitetyille ratkaisuille.

On kuitenkin hyvä muistaa, että emme ole yksin liikenteessä. Meidän on juostava nopeammin kuin muut, että pystymme hyödyntämään kasvavien markkinoiden mukanaan tuomat uudet liiketoimintamahdollisuudet.

LUKU-SUOSITUS



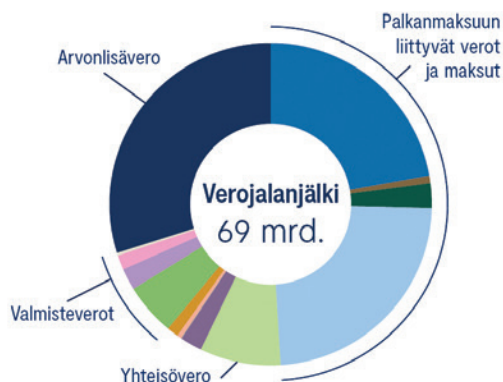
VUONNA 2019 YRITYKSET MAKSOIVAT NOIN 69 MILJARDIA EUROJA VEROJA

Julkisen talouden vero- ja maksutuotot kasvoivat tasaisesti vuoteen 2019 saakka. Suurin osa tästä potista syntyi yritystoiminnan yhteydessä. Vuonna 2019 yritykset maksoivat ja tilittivät veroja ja veronluonteisia maksuja noin 69 miljardia euroa. Tämä on viisi miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2017.

”Yritysten maksamilla ja tilittämillä veroilla ja veronluonteisilla maksuilla kustannetaan hyvinvointiyhteiskunnan palveluja. Hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitämisen kannalta on välttämätöntä, että Suomeen saadaan lisää yritystoimintaa ja investointeja”, sanoo Keskuskauppakamarin johtava veroasiantuntija **Emmiliina Kujanpää**.

Tiedot käyvät ilmi Keskuskauppakamarin Suuresta Veroselvityksestä. Selvityksessä on mukana yhteensä 343 000 osakeyhtiötä, osuuskuntaa tai muuta yritystä, jotka ovat maksaneet ja tilittäneet veroja tai joilla on ollut verotukseen vaikuttavia tietoja vuonna 2019.

Lue lisää kauppakamari.fi



2X TUORETTA TIETOA

NAISET PÖRSSIYHTIÖIDEN HALLITUKSISSA



Naisten osuus suomalaisten pörssi-yhtiöiden hallitusten jäsenissä on laskenut 29 prosenttiin. Osuus hallituksissa on kasvanut tasaisesti 2000-luvulla, mutta viime vuosina kasvu näyttäisi hidastuneen. Täysin tasapuolinen sukupuolijakauma on vain 25 pörssi-yhtiössä.

Keskuskauppakamarin uusi naisjohtajakatsaus tarkastelee naisten osuutta pörssi-yhtiöiden hallituksissa. Katsauksessa tarkastellaan myös hallitusten valiokuntien ja osakkeenomistajien nimitystoimikuntien sukupuolijakaumaa. Katsaus julkaistaan neljä kertaa vuodessa.

Ville Kajala,
johtava asiantuntija

KAUPPAKAMARIN JURIDIKKAKATSAUS



Kauppakamarin juridiikka-katsaus tuo esille keskeisimmät uudet säännökset ja sääntelyn muutokset sekä muut ajankohtaiset juridiikkaan liittyvät asiat. Katsauksessa arvioidaan myös, miten sääntely vaikuttaa yrityksiin. Katsaus julkaistaan kolme kertaa vuodessa.

Minna Aalto-Setälä,
lakimies

Maailmalta takaisin maakuntaan

PÄIJÄT-HÄMEEN UUSI MAAKUNTAJOHTAJA **NIINA PAUTOLA-MOL** ALOITTI TEHTÄVÄSSÄÄN ELOKUUN LOPULLA. KANSAINVÄLISTEN VERKOSTOJEN LISÄKSI HÄN TUNTEE HYVIN EU:N RAHOITUSMEKANISMIT JA NIIDEN VALMISTELUN.

Kerro omasta työurastasi?

Olen koulutukseltani kauppatieteiden tohtori ja työskennellyt sekä kotimaassa että ulkomailla erilaisten talous- ja rahoituskysymysten parissa. Ensimmäinen työpaikkani oli Suomen Pankin idäntalouksien yksikkö. Lisäksi olen työskennellyt muun muassa ulkoministeriössä, Suomen Moskovan suurlähetystössä, EU-komission Moskovan edustustossa sekä valtiovarainministeriössä. EU:n talous- ja rahoituskysymyksiä olen hoitanut viimeiset 13 vuotta sekä valtioneuvoston EU-asioiden osastolla että kahteen otteeseen Suomen pysyvässä EU-edustustossa Brysselissä. Viimeisten neljän vuoden aikana olen vastannut EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen 2021-2027 liittyvän työn koordinaatiosta EU-edustustossa ja osallistunut myös EU:n elpymispaketin valmisteluun.

Miten arjen elämä sujuu haastavassa työelämässä?

Arki haastavassa työympäristössä sujuu kyllä hyvin, kunhan on mahdollisuus tasapainottaa ja levätä. Välillä on hyvä tehdä muutakin kuin töitä,

kuten olla perheen kanssa, ulkoilla, tavata ystäviä, leipoa, lukea, katsoa elokuvia ja käydä konsertissa.

Mistä saat vaikutteita ja motivaatiota työhösi?

Vaikutteita työhön olen saanut monelta suunnalta ja monilta viisailta ihmisiltä, koska olen saanut mahdollisuuden työskennellä hyvin monenlaisissa ja monikulttuurisissa työyhteisöissä. Motivaatio työhön löytyy työn sisällöstä ja siitä, että tekee jotain mielekästä ja merkityksellistä. Myös se, että oppii uusia asioita motivoi. Lisäksi palautteen saaminen ja antaminen sekä arvostuksen tunne ja sen osoittaminen muille kantavat pitkälle.



KOULUTUS

KTT

ENSIMMÄINEN TYÖPAIKKA

Suomen pankki, idäntalouksien yksikkö (nykyisin siirtymätalouksien tutkimuslaitos)

MERKITTÄVIN ASKEL URALLA

Saadessani aikoinani ensimmäisen työpaikkani Suomen Pankista. Sen ammattitaitoinen ja muun muassa jatko-opintoihin kannustava työympäristö oli mahtava aloituspaikka nuorelle. Pankki tarjosi paljon mahdollisuuksia kehittyä ja verkostoitua. Se kaikki on kantanut pitkälle.

MOTTO

Mitä suurempi vaiva, sitä suurempi ilo.

Miseva käynnistyi Ähtärin Automuseosta

TURENGISSA NYKYISIN KOTIPAikkaansa PITÄVÄ MISEVA OY MYY, OSTAA JA VAIHTAA HYVÄKUNTOISIA ASUNTOAUTOJA JA -VAUNUJA. YRITYKSEN VISIONA OLLA JOHTAVA KÄYTETTYJEN MATKAILUAUTOJEN JA -VAUNUJEN MYYJÄ SEKÄ OSTAJA SUOMESSA.



Yli kymmenen vuotta sitten nykyinen toimitusjohtaja **Miko Vatanen** aloitti työnsä Misevassa. Vuotta myöhemmin hän osti yrityksen liiketoiminnan isältään **Seppo Vataselta**, joka oli perustanut yrityksen Ähtärin Automuseossa. Yritys on kahdeksassa vuodessa kasvanut yhden miehen yrityksestä yli 20 henkilön työnantajaksi.

Misevalla on Turengin lisäksi toimipisteet Turussa ja Vantaalla. "Uusien toimipisteiden avaaminen ja hyvien työntekijöiden löytäminen ovat aina kasvavan toiminnan kohokohtia. Tänä vuonna avasimme kolmannen toimipisteemme elokuussa Vantaalle ja olemme alkuvuoden aikana löytäneet paljon uusia misevalaisia loistavaan tiimiimme", kertoo Vatanen.

Vatanen pitää liiketoiminnassa tärkeimpinä luotettavuutta, rehellisyyttä ja mutkatonta asiakaspalvelua. "Tavoitteenamme on varmistaa toimintaketjumme alusta loppuun niin, että asiakkaat palaavat uudelleen, kun on aika vaihtaa ajoneuvoa", hän korostaa.

Vatases mielestä kauppakamarin tarjoamat koulutukset tukevat ja auttavat toiminnan kehittämisessä. Hän on muun muassa ilmoittautunut Hämeen kauppakamarin järjestämälle syksyn HHJ-kurssille.

1993

Seppo Vatanen perusti Miseva Oy:n Ähtärin automuseossa.

2010

Miko Vatanen aloitti työt Misevalla ja yrityksen Turengin toimipiste perustettiin.

2016

Turun toimipiste avattiin.

2021

Elokuussa Vantaan toimipiste avattiin.

Ruotsi vauhdittaa liikenneinvestointeja

TEKSTI: PATRIK LINDFORS

RUOTSI PANOSTAA MERKITTÄVIÄ SUMMIA TIE- JA RATAVERKOSTON KEHITTÄMISEEN. INVESTOINNEISSA PAINOTETAAN ELINKEINOELÄMÄN TARPEITA JA ILMASTOTAVOITTEITA. TAVOITTEENA ON PÄÄSTÖJEN ALENTAMINEN JA KULJETUSTEN TEHOSTAMINEN ERI ALUEIDEN VÄLILLÄ.



Kuva: Norrbotnian / Patrick Degerman

Pohjois-Ruotsin Norrbotnia-rataa laajennetaan kuljetusyhteyksien parantamiseksi. Ruotsi sai heinäkuussa 2021 vihreää valoa EU-rahoitukselle ratahanketta varten.

Julkisen liikenneinfran kehittämiseen ja ylläpitoon ohjataan vuosina 2022–2033 noin 78 miljardia euroa. Vajaa puolet summasta käytetään Ruotsin tie- ja rataverkoston ylläpitoon ja kunnostamiseen. Loppuosa ohjataan liikennejärjestelmän kehittämiseen, jossa suurimmat investoinnit tehdään raideliikenteeseen.

Ruotsin eri alueet on tarkoitus yhdistää toisiinsa isoilla raidehankkeilla, joissa suurnopeusjunilla on keskeinen rooli. Tavoitteena on kuljetusten siirtäminen enenevässä mää-

rin kumipyöriltä raide- ja laivaliikenteeseen. Kaiken perustana on riittävän kattava ja luotettava runkoverkko, johon alueelliset raiteet ja muut kuljetusmuodot yhdistetään.

Liikenneinfran ylläpidossa kiinnitetään erityistä huomiota ennakoiviin huoltotoimenpiteisiin, jotta korjaustarve vähenisi pidemmällä aikavälillä. Suunnittelussa pyritään ennakoimaan ilmastonmuutosten vaikutuksia tie- ja rataverkoston kuntoon sekä elinkaareen. Samalla pyritään tehostamaan kustannusten hallintaa ja parantamaan hankkeiden läpinäkyvyyttä ja tuottavuutta. Kokonaisuuteen kuuluu myös digitalisaation edistäminen kaikissa liikenne-muodoissa.

Merkittävä osa raideinvestoinneista kohdistuu Norrbottenin alueelle Pohjois-Ruotsiin, jonka yhteyksiä etelään parannetaan Norrbotnia-radnan laajentamisella. Alueen talous ja työllisyys olivat aikaisemmin Ruotsin heikoimpia, mutta viime vuosien aikana Norrbotteniin on virrannut sekä investointeja että työvoimaa. Alue kuuluu rakennemuutoksen voittajiin, sillä esimerkiksi muutamat isot yritykset rakentavat isoja laitoksia päästöttömään terästuotantoon. Suurinta kiinnostusta on herättänyt SSAB:n, LKAB:n ja Vattenfallin yhteinen Hybrit-hanke. Investoinnit raideliikenteeseen ovat edellytys Pohjois-Ruotsin teollisuushankkeille ja alueen talouskasvulle.

Liikennehankkeet rahoitetaan julkisilla budjettivaroilla ja ruuhkamaksuilla sekä EU:n myöntämällä TEN-T ja Verkojen Eurooppa -rahoituksella. Yrityksille tarjotaan todennäköisesti myös mahdollisuuksia osallistua rahoitukseen. Mittavien investointien taustalla on Ruotsin vahva julkinen talous ja pieni valtionvelka.

KIRJAVINKKI



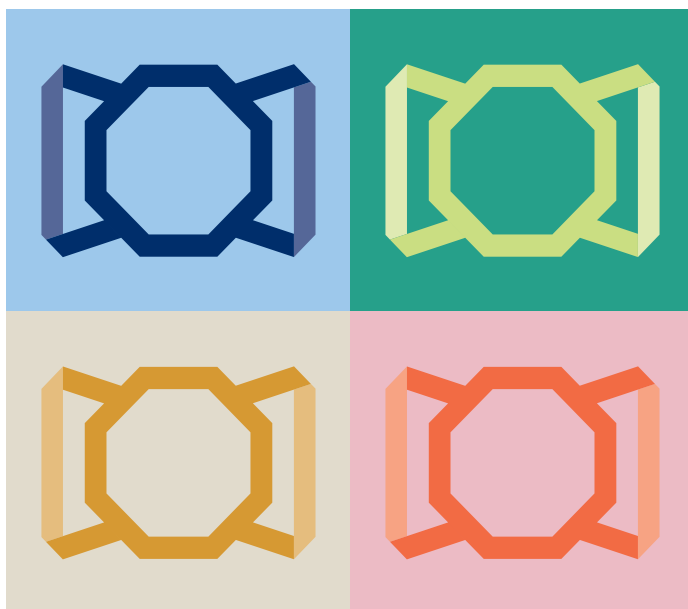
Markku Vierula: **Löydä kilpailuetusi – käsikirja strategian ja brändin kehittämiseen**

Kilpailuetu on voittavan strategian ydin. Löydä kilpailuetusi -kirja auttaa yritystä luomaan kilpailuedun. Siinä tuodaan tuote- ja tuotantolähtöisen toiminnan tilalle asiakaslähtöinen ajattelutapa, jonka tarkoituksena on auttaa yrityksiä löytämään kilpailuetu asiakkaiden tarpeiden pohjalta sekä nivomaan kilpailuetu osaksi yrityksen strategiaa ja brändiä.

Kun yritys voi hyvin, se auttaa pitämään myös huolta hyvinvointi-tyhteiskunnasta: se kehittyy, tarjoaa työtä ja maksaa veroja. Kirjan tarkoituksena on myös auttaa yrityksiä selviytymään paremmin haastavina aikoina ja ylläpitämään omaa kilpailuetuaan silloin, kun yrityksen ympäristöön kohdistuvat muutokset koettelevat sitä.

Kirjan ytimessä on kansainvälisestikin ainutlaatuinen Löydä kilpailuetu™ -työkalupakki. Työkalu tarjoaa inspiroivia vaihtoehtoja, ideoita ja näkemyksiä, joiden avulla etsitään niin yrityksen kuin tuotteen ja palvelun kilpailuetua. Työkalun toimintaa konkretisoidaan 42 supisuomalaisen yritysesittelyn ja -analyysin avulla. Teoksessa esitellään myös erilaisia esimerkkejä, joista saa neuvoja oman kilpailuedun pohtimiseen ja oman toiminnan fokuksen löytämiseen.

Teos sopii muun muassa yritystoiminnan aloittamista pohtiville, yrittäjille, liiketoiminnan kehittämisestä vastaaville, yritysten johdolle ja hallitusjäsenille sekä julkishallinnon asiantuntijoille. Teoriaa ja käytäntöä yhdistävän lähestymistapansa ansiosta kirja soveltuu myös opetuskäyttöön.



Ajankestävä tapa palkita

ansiomerkit.fi | p. 09 4242 6200

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Intohimona yritysten kasvutarinat

Asiakkaamme ansaitsevat kaiken huomiomme. Toiminnassamme yhdistyvät juridinen, taloudellinen, verotuksellinen sekä teknologia-osaaminen.

Ota yhteyttä:

Pauli Liiri | P: 020 760 3397
Aleksanterinkatu 10, Lahti

Jari Kangasmäki | P: 020 760 3076
Palokunnankatu 9, Hämeenlinna

kpmg.fi

KPMG

Ympäristöpääkaupunkivuosi on vasta alkusoitto

LAHDEN PITKÄJÄNTEISEN YMPÄRISTÖTYÖN MENESTYSTARINA ON HUIPENTUNUT YMPÄRISTÖPÄÄKAUPUNKIVUOTEEN 2021. VUOSI ON OLLUT KAUPUNGILLE SEKÄ ALUEEN YRITYKSILLE AINUTLAATUINEN MAHDOLLISUUS PROFILOITUA YMPÄRISTÖOSAAMISEN KANSAINVÄLISENÄ EDELLÄKÄVIJÄNÄ. YMPÄRISTÖPÄÄKAUPUNKINA KYSE ONKIN ENNEN KAIKKEA LAHDEN ALUEEN VETOVOIMASTA JA ELINVOIMAISUUDESTA.

KUVAT: TOIVO HEINIMÄKI, LAHDEN KAUPUNKI

Ympäristöpääkaupungin johtaja Milla Bruneau, mitä ympäristöpääkaupunkivuonna on tähän mennessä saavutettu?

”Ensinnäkin ympäristöpääkaupunkitittelin voittaminen oli saavutus jo itsessään ja merkittävä virstanpylväs Lahden ympäristötyössä, joka on saanut tunnustuksesta uutta puhtia. Vaikutukset varmasti näkyvät monella tavalla vuo-

den 2021 jälkeenkin. Hienointa on ollut sekä yksilöiden että yritysten aktiivisuus ja yhteistyö ympäristötekoihin osallistumisessa. Ilman heitä ympäristöpääkaupunkivuosi olisi jäänyt pienen piirin puuhasteluksi ja vaikutukset vähäisiksi. Uskonkin, että yksi suurimmista saavutuksista on ympäristöylpeyden herääminen lahtelaisissa ja alueen yrityskentässä.”

Lahti on kulkenut suurten kaupunkien eturintamassa ilmastomuutoksen vastaisessa taistelussa ja asettanut tavoitteen olla hiilineutraali vuonna 2025. Miten tavoite saavutetaan ja mitä se merkitsee Lahdelle?

”Kaupunkien ja kuntien tavoittellessa hiilineutraaliutta alueellinen energiantuotanto, rakentaminen ja liikenne ovat merkittävässä roolissa. Lahdessa energiapuoli on kunnossa. Viimeinen hiililasti Kymijärven voimalaitokselle kuljettiin vuonna 2019. Kaukolämpö tuotetaan Lahden alueella kokonaan kierrätyspolttoaineilla sekä biomassalla. Rakentamisenkin osalta hiilineutraaliustoimenpiteet ovat pitkällä. Niitä edistetään rivakasti vuonna 2020 perustetun Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskityksen kautta. Liikenteessä on otettu monta merkittävää edistysaskelta ja lisäksi tänä vuonna on käynnistetty sähköisen liikenteen klusteri vastaamaan kestävästä liikkumisesta tarpeisiin. Osana kaupungin roolia on luoda kestävästä liiketoiminnan edellytyksiä myös yrityksille, joista useat ovat asettaneet omia hiilineutraaliustavoitteita. Olemalla hiilineutraali kaupunki voimme osaltamme lisätä alueella toimivien ja alueelle sijoittuvien yritysten mahdollisuuksia menestyä.”



© Lauri Rotko

Sähköbussit ovat merkittävä askel kohti Lahden tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä.

Ympäristöpääkaupunkivuotta on jäljellä reilut kolme kuukautta. Miltä Lahti näyttää sen jälkeen?

”Lahdesta tullaan ottamaan oppia jatkossakin. Toimimme esimerkkinä, miten asioita tehdään yhdessä. Jatkossa tärkeää on ylläpitää ympäristöpääkaupungin kunnianhimoa, edistää konkreettisia tekoja sekä jatkaa uusien innovaatioiden kehittämistä yhdessä yritysten, korkeakoulujen ja kaupungin välillä. Alueella on monia yrityksiä, joilla on mahdollisuudet kasvaa ja luoda hyvinvointia kehittämällä ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin. Hyviä esimerkkejä tästä löytyykin jo.”

”Toisaalta yrityksissä tarvitaan lisää ympäristöosaajia toteuttamaan liiketoimintaa näillä kasvavilla markkinoilla. Yliopistokaupunkina Lahdessa on paljon potentiaalia yritysten osaamistarpeen tyydyttämiseksi myös ympäristöasioissa. Opiskelijat tulisi saada työllistymään Lahdessa. Siinä kaupungin ja yritysten ympäristöimago on tärkeä tekijä. Lisäksi vaihto-opiskelun ja vastuullisen matkailun edistämisen myötä osaajia voidaan houkutella ulkomailta. Kun yritykset ja ympäristöosaaminen saatetaan tiiviimmin yhteen, Lahdesta voisi kasvaa ympäristöinnovaatioiden Piilaakso!”



”Yliopistokaupunkina Lahdessa on paljon potentiaalia yritysten osaamistarpeen tyydyttämiseksi myös ympäristöasioissa”, toteaa Lahden ympäristöpääkaupungin johtaja Milla Bruneau.



Lahden kaupungin omistama Lahti Energia luopui kivihiilen poltosta kaukolämmön tuotannossa jo keväällä 2019. Uusi biolämpölaitos otettiin käyttöön samana vuonna.



Tallinnan tunneli on tahdon asia

KOVA TAHTO VIE VAIKKA LÄPI HARMAAN KIVEN, MUISTUTTAA VANHA KANSANVIISAUS. SE ON MYÖS YRITTÄJÄ PETER VESTERBACKAN OHJENUORANA JÄTTIMÄISESSÄ HELSINKI– TALLINNA -TUNNELIHANKKEESSA. JOS YHTEISTÄ TAHTOA LÖYTYY JA TÖIHIN PÄÄSTÄÄN ENSI VUONNA, VOISI KOKO SUOMEA HYÖDYTTÄVÄ RATAYHTEYS AVAUTUA 2024–2025.

TEKSTIT: TIMO SORMUNEN KUVAT: MEERI UTTI

Moni hanke ja projekti on painunut pandemian aikana pakkaseen, jätetty säästöliekille tai haudattu lopullisesti. Kovin kuhina on hetkeksi laantunut myös yrittäjä Peter Vesterbackan vetämän Finest Bay Area Developmentin Tallinnan tunnelihankkeen ympäriltä.

Se ei kuitenkaan tarkoita, että jättimäinen projekti olisi jäädytetty tai jätetty odottamaan parempia aikoja. Suunnittelutyö jatkuu ja parhaillaan hankkeesta tehdään ympäristövaikutusten arviointia myös Viron puolella.

Vaikka matkan varrella on riittänyt vastatuulta ja kovaakin kritiikkiä muun muassa hankkeen kiinalaiskumppaneista, on Vesterbackan oma usko hankkeen potentiaaliin ja nopeaan rakennusaikatauluun vain vahvistunut.

Yksi tärkeä merkkipaalu ohitettiin hänen mukaansa alkukesällä, kun Viro ja Suomi sitoutuivat yhteistyöhön tunnelihankkeen edistämiseksi. Aiesopimuksen myötä projektille voidaan hakea EU:n TEN-T-rahoitusta ja tätä naapurusten yhteisymmärrystä odottivat kuumeisesti myös monet yksityiset rahoittajat.

”Nyt molemmat maat suhtautuvat hankkeeseen positiivisesti. Lisäksi tunneli, Saaren-

maan silta ja Rail Baltica ovat mukana myös Viron hallituksen infraohjelmassa”, Vesterbacka iloitsee.

Yksityinen projekti ainoa realistinen vaihtoehto

Nopeisiin liikkeisiin tottunutta liikemiestä liki kaksi vuotta ja selvästi odotettua kauemmin kestänyt aiesopimusprosessi on ehtinyt myös tuskastuttaa. Toki matkan varrelle on osunut myös yllättäviä käännteitä, kuten hallitusten vaihdoksia.

”Yhtä hidasta ja epämääräistä näyttää olevan muidenkin isojen julkisten raidehankkeiden, kuten Suomi-radan ja tunnin junan suunnittelu. Jos tunneli halutaan toteuttaa jossain järjestetyn aikataulussa ja budjetissa, on se tehtävä yritysveloitetusti. Julkisilta toimijoilta tällaiset projektit eivät välttämättä onnistu kovin hyvin, kuten vaikkapa Län-simetrossa ja Rail Balticassa on nähty”, hän tiivistää.

Valtiovetoisena ja osin EU-rahoitukseen tukeutuvana tunnelia saataisiin kuulemma odotella seuraaville vuosikymmenille – pelkkään suunnitteluunkin on sanottu kuluvan





KUKA: Peter Vesterbacka

HELSINKI-TALLINNA -tunnelihanketta toteuttavan Finest Bay Area Developmentin vetäjä sekä Finest Future Oy:n hallituksen pj. F-Liigan hallituksen jäsen. Ikä 53.

KOULUTUS: Kauppatieteiden yo, kauppatieteiden kunniatohtori Åbo Akademi

HARRASTUKSET: Salibandy, kävely

PERHE: Vaimo ja kaksi lasta

aikaa liki kymmenen vuotta. Valtioitakin toki tarvitaan mukaan muun muassa lupa-asioihin ja sääntelyyn.

”Suomi ja Viro ovat kuitenkin sanoneet suoraan, ettei niillä ole tähän julkisia varoja. Hankkeen toteuttamista ne eivät kuitenkaan ole kieltäneet, sillä kyse on ollut vain yksittäisten ministerien ja virkamiesten, ei valtioiden virallisista mielipiteistä. Mitään toista kilpailevaa tunnelihanketta ei tällä hetkellä ole edes olemassa”, Vesterbacka muistuttaa.

Tunnelit valmiiksi kahdessa vuodessa

Sopimusviivästysten myötä hankkeen alkuperäiset aikataulut alkavat käydä jo kireiksi, mutta Vesterbacka on silti optimisti. Teknisesti tunneli on mahdollista kaivaa valmiiksi parissa vuodessa.

”Jos töihin päästäisiin ensi vuonna, oltaisiin yhä alkuperäisessä aikataulussa eli juna-yhteys avautuisi vuoden 2024 lopulla tai viimeistään jouluna 2025”, neitsytmatkalle liput jo varannut Vesterbacka ynnäilee.

Hankkeen tiukalle aikataululle onkin selvä syy: jokainen viivästysvuosi tarkoittaa noin miljardin euron lovea tunnelille lasketuissa tuotoissa.

”Ei meillä ole kiire, mutta haluamme päästä liikkeelle ja edetä nopeasti.”

Moni on pitänyt rakennusaikatauluja epärealistisinä, mutta Vesterbacka muistuttaa niiden perustuvan asiantuntijayritysten laskelmiin. Lisäksi töitä tehdään riittävällä kalustolla ja samaan aikaan useassa eri kohdassa.

Louhintatyöt alkaisivat Helsinki-Vantaan lentokentältä ja Espoosta Otaniemen-Keilaniemen alueelta. Työläin osuus odottaisi Viron rannikolla. Toteutuessaan rakennushanke tarjoaa töitä tuhansille käsipareille molemmissa maissa.

Tarjolla suora väylä vientimarkkinoille

Kriitikot sanovat vähintään 15 miljardia mak-savan Helsinki-Tallinna -tunnelin palvelevan lähinnä pääkaupunkiseutua sekä turismia ja työmatkapendelöintiä, taittuuhan kaupunkien väli parhaimmillaan alle puolessa tunnissa. Hankelaskelmien mukaan 85 prosenttia kapasiteetista olisi henkilöliikennettä ja loput rahtia.

Vesterbacka kuitenkin muistuttaa, että kyse on paljon isommasta kokonaisuudesta. Tunnelin myötä Tallinnasta ja Helsingistä rakentuu Kööpenhaminan ja Malmön kaltainen talous- ja työssäkäyntialue. Samalla myös koko muu Suomi, sen elinkeinoelämä ja yritykset saavat Rail Baltican kautta kiinteän, nopean ja varman yhteyden Euroopan markkinoille.

”Koronapandemia herätti entistä useamman suomalaisen siihen faktaan, että olemme todellakin saari, jonka arki, tavaraliikenne ja huoltovarmuus ovat lopulta laiva- ja lento-liikenteen varassa. Tässä mielessä pandemia on ollut hankkeelle vain eduksi”, Vesterbacka huomauttaa.

Rahtia saadaan entistä enemmän laivois-ta ja rekoista suoraan raiteille. Sen myötä tavarat kulkevat vientimarkkinoille selvästi ai-empaa nopeammin ja vähemmällä päästöillä kuin laiva- ja maantiereiteillä.

”Käytännössä kuljetusajat puolittuvat nykyisestä, kustannukset pienenevät ja toimitusvarmuus paranee, mikä kohentaa myös suomalaisyritysten kilpailukykyä. Eli kyllä ju-nissa kulkee paljon muutakin kuin vain matkalaukkuja ja olutlaatikoita. Kyse on lopul-ta siitä, mitä tulevaisuudelta halutaan”, hän muistuttaa.

Haluamme tehdä yrityksesi arjesta helpomman

» **Markus Laakkonen**

Puh: 040 084 3816

» **Mikael Salmi**

Puh: 040 546 4435

Aito lisäarvo syntyy
kumppanuudesta.
Sovinto- ja ratkaisuhakuinen
toimintatapamme tähtää
lopputulokseen, joka säästää
aikaasi sekä helpottaa arkeasi.

Asianajotoimisto Fenno | +358 10 504 9000 | office@fennolaw.fi

Yrityssaneerausten sekä asumis- ja rakentamisjuridiikan erityisasiantuntija

- Yrityssaneeraukset
- Asunto-osakeyhtiöasiat
- Urakkariidat
- Kiinteistö- ja asuntokauppariidat
- Lupa-, kaavoitus- ja rasiteasiat
- Sopimusasiat
- Vahingonkorvausasiat



Henna Paukku
asianajaja, varatuomari
tel. + 358 40 760 6136
henna.paukku@osmomakinen.fi



Mika Vuorikoski
lakimies, varatuomari
tel. + 358 40 187 1204
mika.vuorikoski@osmomakinen.fi

Asianajotoimisto
Osmo Mäkinen

**Asianajotoimisto
Osmo Mäkinen Oy**

Aleksanterinkatu 17 A
15110 Lahti

tel. + 358 3 553 1100

+ 358 40 708 4159

toimisto@osmomakinen.fi

www.osmomakinen.fi

Kuinka ulkopuolinen
näkemys voi auttaa
toteuttamaan
villeimmätkin unelmasi?

Kunnianhimoisimmat yrittäjät ovat
luottaneet tukeemme jo yli 30 vuoden
ajan. EY Private neuvonantajamme
löydät osoitteesta ey.com

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

EY
Building a better
working world

Mars matkaan ja maailmalle!

NOPEAT SYÖVÄT HITAA. SIINÄ FINNAIRIN TOIMITUSJOHTAJA TOPI MANNERIN VIESTI NIILLE SUOMALAISRYITYKSILLE, JOTKA VIELÄ PANTTAAVAT PÄÄTÖKSIÄÄN LIIKEMATKUSTAMISESTA JA PERINTEISISTÄ ASIAKASTAPAAMISISTA. MONISSA KILPAILIJAMAISIA OLLAAN JO LIIKKEELLÄ EIKÄ SUOMIKAAN SAA JÄÄDÄ LÄHTÖKUOPPIIN.

TEKSTIT: TIMO SORMUNEN KUVAT: MEERI UTTI

Harvan yritysjohtajan pesti on osunut markkinatilanteen osalta yhtä jyrkkään sauma-kohtaan kuin Finnairin toimitusjohtajalla Topi Mannerilla. Hän tuli mainiossa nosteessa olleen lentoyhtiön johtoon vuoden 2019 alussa, mutta sai runsasta vuotta myöhemmin todena koronapandemian käytännössä pysäyttävän lentoliikenteen ympäri maailmaa.

Muiden lentoyhtiöiden tavoin Finnair sakasi kovaa ja korkealta, mutta nyt horisontissa kajastaa jo valoa. Monissa maissa sisäinen lentoliikenne on palautumassa pandemiaa edeltävälle tasolle ja reittejä avataan jatkuvasti myös rajat ylittävissä liikenteessä.

"Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa matkustetaan jo täyttä vauhtia. Aasia tulee todennäköisesti joitakin kuukausia jäljessä, mutta rokotukset etenevät sielläkin", Manner kertoo.

Euroopassa lentomäärät palautuivat jo kesällä lähes 70 prosenttiin pandemiaa edeltäneestä tasosta. Suomi on kuitenkin Mannerin mukaan tässä kohtaa selvästi jäljessä muuta Eurooppaa ja avautui vapaa-ajan matkustukselle vasta heinäkuun lopussa.

"Esimerkiksi heinäkuussa Suomen vastaava luku oli alle 40 prosenttia lennoista eli olemme avautumisessa muuta Eurooppaa selvästi jäljessä. Kokonaisuudessaan lentoliikenne palautunee entiselleen aikaisintaan vuoden 2023 aikana", Manner toteaa.

Menetetty matkailukesä käy kalliiksi

Yksi lentoliikenteen tärkeä buusteri on ollut EU:n vihreä todistus, joka on helpottanut rokotettujen ja koronan jo sairastaneiden matkustamista unionin sisällä.

Lisäksi monissa Euroopan maissa otettiin jo viime keväänä käyttöön koronapassi, jolla helpotettiin mm. matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan ahdinkoa. Näin saatiin rohkautettua ja palautettua myös osa elintärkeistä matkailijavirroista. Suomessa passista käydään keskustelua vasta nyt.

"Matkailuala työllistää Suomessa yli 140 000 ihmistä ja nyt menetimme jo toisen hyvän matkailukesän", hän huokaa.

Samalla Manner toki tunnustaa, että itse pandemiaa on hoidettu Suomessa





kohtuullisen hyvin, ja kuolemantapauksien määrä on pystytty pitämään suhteellisen pienenä. Korona-exitistä pisteitä kuitenkin ropisee selvästi vähemmän. Yhteiskuntaa ja palveluja olisi pitänyt pystyä avaamaan muiden Euroopan maiden tavoin ripeämpään tahtiin.

”Lisäksi rokotukset ovat edenneet monia Euroopan maita hitaammin. Myös pikatestien osalta olemme poikenneet monista maista”, Manner harmittelee.

Lähtökuopista kiireesti liikkeelle

Toimitusjohtajan isona huolena onkin se, että kuluttajien ohella myös suomalaisyritykset jäävät tuijottamaan liian pitkäksi aikaa THL:n tautitilastoja ja panttaavat matkustuspäätöksiä viikko viikolta ja kuukausi kuukaudelta eteenpäin.

Samalla hukataan monia markkinamahdollisuuksia.

”Liikematkustus on palautunut esimerkiksi Yhdysvalloissa nopeampaa tahtia kuin uskottiin. Myös Keski-Euroopassa ja eten-

kin Saksassa ollaan ennakoitua paremmassa vauhdissa”, Manner huomauttaa.

Tämä signaali kannattaakin kuulemma nyt noteerata yrityskentällä. Muu maailma on jo liikkeellä eikä Suomessakaan kannata enää kyykistellä lähtötelineissä. Kilpailu on kovaa, nopeat syövät hitaat ja osa on ottanut sen vuoksi jopa varaslähtöjä.

”Monia asioita voi hoitaa etänä, mutta uusien asiakkuuksien ja kauppajien kohdalla se on vaikeaa. Nyt haetaan selkeää kilpailuetua siitä, että asiakkaita ja yhteistyökumppaneita tavataan myös kasvokkain”, Manner toteaa.

Toimitusjohtajan oma matkustuskalenteri kuuluu täyttyneen viime kuukausina tasais-ta tahtia ja näyttää loppuvuoden osalta jopa kiitettävän kiireiseltä. Samaan hän kannustaa nyt muitakin.

”EU:n vihreällä todistuksella matkustaminen on Euroopassa turvallista ja sujuvaa. Täysin rokotetut voivat matkustaa käytännössä ihan samaan tapaan EU:ssa kuin ennen pandemiaa, ilman testejä tai karanteeneja. Tätä ei välttämättä ole Suomessa vielä oivallettu”, Manner huomauttaa.



Kuva: Jyrki Komulainen / Finavia

Finnair kuuluu voittajajoukkueeseen

Pandemia on ollut ennennäkemättömän kova isku koko ilmailualalle ja osalle lentoyhtiöistä se on jo tiennyt lippuluukkujen lopullista sulkeutumista. Mannerin mukaan jatkossa pärjäävät ne yhtiöt, joilla on selkeä strategia, vahva tase ja talous, sitoutunut henkilöstö sekä palveluun tyytyväinen uskollinen asiakaskunta.

”Pandemiasta selviävät isot verkostoyhtiöt sekä Lufthansan, British Airwaysin, KLM:n, Air Francen ja Finnairin kaltaiset toimijat. To-ki niidenkin on sopeutettava toimintaansa ja parannettava jatkuvasti kustannustehokkuuttaan. Halpalentoyhtiöistä muun muassa Ryanairilla ja WizzAirilla on merkittävät kasvusuunnitelmat ja yhtiöt ovat tekemässä myös isoja koneinvestointeja”, Manner ynnäilee.

Moni on ehtinyt kuluneiden puolentoista vuoden aikana myös miettiä, onko Finnairin Aasian liikenteeseen perustuva strategia ollut

sittenkin liian kriisiherkkä. Manner on toista mieltä.

”Meillä on edelleen tarjottavana lyhin ja nopein lentoreitti Aasian ja Euroopan välillä, joka on myös hiilidioksidipäästöjen osalta muita kevyempi sekä matkustaja- että rah-tiliikenteessä. Väestönkasvu ja talouden painopiste on jatkossa Aasiassa, joten pitkällä tähtäimellä se on kestävä valinta. Aasian ja Euroopan välisten liikennevirtojen ohjautuminen Helsingin kautta on myös kansallinen etu, sillä se mahdollistaa laajat lentoyhteydet ja tuo työtä Suomeen”, hän muistuttaa.

Keskeinen osa tulevaa nousua on myös Helsinki-Vantaan lentoasemalaajennus, joka valmistuessaan tulee tarjoamaan entistä paremman matkustajakokemuksen ja lisäämään sitä kautta myös Finnairin suosiota Aasian reitillä.

”Itse asiassa Helsinki-Vantaan työmaa on ollut yksi koronavuoden valopilkku. Raken-nustyöt ovat edistyneet ennakoitua nopeammin.”



Edessä iso ilmastohaaste

Pandemian jälkeen lentoliikenteellä on edessään ilmastomuutokseen liittyvä kehityshaaste, joka koettelee alan yhtiöiden taseita ja investointikykyä.

IPCC:n ilmastoraportteja on vuosien varrella analysoitu Finnairissakin tarkasti ja suuntaviivat ovat selvät. Yhtiö aikoo olla hiilineutraali vuonna 2045. Nettopäästönsä se aikoo puolittaa vuoteen 2025 mennessä. Linjaukset tehtiin vuoden 2020 alussa ja ne ovat tuoreimman IPCC-raportin myötä osoittautumassa entistä osuvammiksi.

”Lentoliikenteessä hiilineutraalius on todella kova haaste, sillä vastassa ovat monessa kohtaa fysiikan lait”, Manner muistuttaa.

Finnairissa tavoitteen saavuttaminen tarkoittaa uutta lentokone- ja moottoriteknologiaa, alati parempaa polttoainetehokkuutta, koneiden keventämistä, biopolttoaineita, eri liikennemuotojen yhteistyötä sekä päästökauppaa ja kompensatioita.

Myös sähkökäyttöiset lentokoneet nousevat siivilleen ennakoitua nopeammin ja esimerkiksi rahtiyhtiö DHL ottaa niitä käyttöön jo vuonna 2024. Myös Finnair on etujoukoissa ja mukana kehitysprojektissa, jonka tavoitteena on saada pieni 20-paikkainen matkustajakone siivilleen 2026.

”2030-luvun alussa tällä saralla on otettu jo merkittäviä kehitysaskelaita. Sähköinen lentäminen voi olla myös keino pitää yllä Suomen sisäistä matkustajalentoliikennettä ja maakuntakenttiä”, Manner lisää.



Kestävän kehityksen raportointi kuntoon

VASTUULLISUUTEEN LIITTYVÄ RAPORTOINTI NÄHDÄÄN YHÄ USEAMMIN OSANA YRITYKSEN STRATEGISTA JOHTAMISTA SEKÄ KÄYTÄNNÖN TOIMINTAA OHJAAVANA TYÖKALUNA. VUODEN 2021 ALKUPUOLISKOLLA MITTAREITA JA RAPORTOINTIA KEHITETTIIN VIIDESSÄ YRITYKSESSÄ OSANA LAHDEN SEUDUN KEHITYS LADECIN, LUT-YLIOPISTON JA LAHDEN TEOLLISUUSSEURAN YHTEISTÄ HANKETTA.

TEKSTI: TARU SCHRODERUS

Kolmisenkymmentä LUT-yliopiston kiertotalouden ja Helsingin yliopiston ympäristöekologian opiskelijaa perehtyi Kestävän kehityksen mittarointi pk-yrityksissä - hankkeessa viiden hyvin erilaisen yrityksen vastuullisuustyöhön ja raportointiin. Mukana olivat Halton, Lunawood, Potius, kierrätysoperaattori Risain ja Selka.



- Opiskelijoiden tavoitteena oli tunnistaa yritysten toiminnasta erilaisia kestävän kehityksen näkökulmia. He miettivät myös, miten erilaisia vastuullisuuteen liittyviä asioita voi mittaroida ja kuinka niistä tulisi viestiä, apulaisprofessori **Ville Uusitalo** kertoo.



Viking Malt ja *UPM* toimivat hankkeessa pk-yritysten mentoriyrityksinä. Viking Maltin innovaatiotoiminnasta ja laadusta vastaa Vice President **Annika Wilhelmsonin** mukaan palkitusta vastuullisuusraportista on muodostunut yrityksen strategista johtamista ja käytännön toimintaa ohjaava työkalu, jonka

pohjalta käydään jatkuvaa vuoropuhelua myös asiakkaiden kanssa.

- Vastuullisuus kiinnostaa, sillä yleensä kun asiat tekee hyvin ympäristön ja yhteiskunnan kannalta, myös liiketoiminnalla menee hyvin, Wilhemson toteaa.

Positiivinen kokemus

Selka Oy:n toimitusjohtaja Juha Nevalainen kehuu opiskelijoiden ennakkoluulotonta ja uteliasta asennetta ja kiittelee myös mahdollisuutta oppia mentoriyritysten toimintavoista.



- Tavoitteemme oli hankkeen avulla selvittää, mistä betonielementin hiilijalanjälki muodostuu, Potius Oy:n toimitusjohtaja **Sampo Katainen** kertoo ja toteaa, että projekti oli heille vaivatonta ja poiki yritykselle konkreettisen lopputuloksen.

Lunawoodin vastuullisuuspäällikkö **Johanna Kilpi-Kosken** mukaan työ sai heillä hyvää palautetta laajasta kantsantokannastaan.

- Yksi opiskelijaryhmä katsoi vastuullisuusraporttia suhteessa YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin, toinen suhteessa kilpailijoihin ja kolmas markkinoinnin näkökulmasta, Kilpi-Koski kertoo.

- Mentoriyritysten viesti oli, että suuret kokonaisuudet

muodostuvat pienistä asioista. Se viesti on hyvä pitää mielessä nyt, kun ryhdymme jatkotoimenpiteisiin. Koko kakkua ei tarvitse haukata kerralla, Kilpi-Koski päättää.



*Hankkeen rahoitus **Kestävä Lahti -säätiö**. Syksyn 2021 aikana yrityksillä on taas mahdollisuus saada opiskelijoita mukaan kehittämään yrityksen kestävän kehityksen toimenpiteitä. Kysy lisää essi.artima.sulkinoja@ladedec.fi.*

LADEC

LAHDEN SEUDUN KEHITYS

Kasvuvauhti USA:ssa hidastuu, muttei lopu ja nyt panostetaan

USA:n talous on ollut hyvässä

vauhdissa jo jonkin aikaa. Heinäkuussa työllisyys kasvoi 934 000 henkilön verran ja työttömyys putosi 5,4 prosenttiin. Covid-19 eri variantteineen, pääasiassa Delta, on kuitenkin aiheuttanut yskähdyksiä kasvumoottorissa. Vähittäiskauppa oli vielä toisella kvartaalilla kovassa vauhdissa, kun heinäkuussa se laski yhden prosentin vuositasolla lähinnä kodin sisustuksessa, vaatteissa ja urheilutarvikkeissa.

Kesän aikana palveluiden kysyntä jatkoi edelleen kasvua ja ravintoloissa käynti lisääntyi. Vuoden toisen neljänneksen kasvu oli peräti 7 prosenttia, ja Merckin Life Science -liiketoiminta kasvoi melkein kolmanneksen. Vuoden kolmannelle neljännekselle Bank of American kasvuennuste on 4,5 prosenttia ja tuonnin ennustetaan putoavan tuntuvasti.

Koronan vaikutus voi olla huomattava, sillä elokuun puolessa välissä sairastumisvauhti oli peräti 125 000 uutta tapausta per päivä ja viikon liukuva keskiarvo nousi 14 prosenttia! Elokuussa tämä näkyi jo kirstyineinä maskivaatimuksina eri osavaltioissa ja ravintoloissa käynti lähti laskuun, samoin lentäminen hiiptui jonkin verran.

Työllisyysluvut notkahtivat 2,4 prosenttia elokuun alkupuoliskon aikana aiemmalta tasoltaan. Yrityksillä on kuitenkin edelleen vaikeuksia saada palkattua tarvitsemiaan työntekijöitä ja palkat ovat hivuttautumasaa ylöspäin. Esimerkiksi Oregonissa

minimipalkka on nyt 14 dollaria tunnilta, mutta ravintoloissa maksetaan jo 15 dollaria tunnilta ja päälle tulevat tietysti tipit. Palkat ovat nousussa kautta linjan myös johtajatasolle asti. Mielenkiintoista on toimitusjohtajan ja työntekijän palkkojen välinen suhde – se on nyt 351/1 dollaria. Vuonna 2000 se oli isompi eli 366/1 dollaria. Toimitusjohtajien palkat ovat myös 6,5 kertaa suuremmat kuin henkilöillä, jotka heille suoraan raportoivat.

Talouden pyörät eivät kuitenkaan pysähdy vaan tekeminen jatkuu. Autojätti GM ja telecom-jätti AT&T sopivat juuri 5G-yhteyden tuomisesta miljooniin autoihin seuraavan vuosikymmenen aikana vuodesta 2024 alkaen. Tämä tietänee hyvää myös Nokialle ja lisää mahdollisuuksia suomalaisille palvelutuottajille.

Liittovaltio puolestaan tuki Boeingia 17 mrd. dollarilla, mikä vähensi irtisanottavien määrää 10 000 ja nyt se työllistää 140 000 henkilöä. Vielä tämän vuoden aikana liittovaltion koronatuki auttaa yrityksiä ja lisäksi investointeihin saa 80 prosentin kiihdytetty poistot, joten panostuksia on odotettavissa yksityiselle sektorille.

Liittovaltion uudella **infrastruktuuripaketilla** ohjataan 550 mrd. dollaria erilaisiin kehittämis- ja parantamisohjelmiin. Muun muassa 45 000 sillan korjaamiseen ohjataan 40 mrd. dollaria ja jotakuinkin saman verran rahaa suunnataan myös 173 000 mailia pitkän moottoritieverkon parantamiseen. Rautatiet eli lähinnä

Amtrak saa 66 mrd. dollaria itä-länsi-yhteyksien parantamiseen, laajakaista-internetin kehittämiseen on suunnattu 65 mrd. ja sähköverkkoon 73 mrd. dollaria. Sähköbussien ja -lauttojen kehittämiseen on varattu 7,5 mrd. dollaria ja saman verran sähköautojen latauspisteverkoston kehittämiseen. Tässä oiva mahdollisuus lahtelaiselle Kempille USA:ssa. Vedenjakeluun ohjataan 55 mrd., satamiin 17 mrd. ja lentokenttiin 25 mrd. dollaria. Varmastikin Vaisala on mukana lentokenttien hankkeissa ja miksei muuallakin. Wärtsilä on jo julkistanut kauppvoja USA:ssa ja lisää taatusti tulee, kun näitä hankkeita riittää. Myös atomien energian tukemiseen ohjautuu 6 mrd. dollaria.

HÄMEEN KAUPPAKAMARIN USA:N
KIRJEENVAIHTAJA VESA VIHAVAINEN
TEXAS, USA





Kansainvälistymällä kasvuun – Kauppakamarit auttavat yrityksiä eri markkinoiden valloituksessa

Keskuskauppakamari ja 19 kauppakamaria järjestävät Kansainvälistymällä kasvuun -viikon ensimmäistä kertaa 4.-8.10.2021.

Viikon aikana yritykset vahvistavat osaamistaan muun muassa eri maiden markkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista, vientirahoituksesta ja kansainvälisten osaajien rekrytoimisesta. Ohjelma koostuu valtakunnallisesta sekä alueellisista tapahtumista.

Valtakunnalliset ohjelmat ovat kaikille avoimia ja maksuttomia verkkotilaisuuksia. Tervetuloa mukaan!

VALTAKUNNALLINEN OHJELMA

MAANANTAI 4.10.

13.00–14.30 KICK-OFF:

Viennin uusi arki koronan jälkeen

TIISTAI 5.10. – ei valtakunnallista ohjelmaa

KESKIVIIKKO 6.10.

9.00–11.00 Vientivalvonnan ja pakotteiden ABC

11.30–12.00 EU:n kauppasopimukset ja Pk-yritykset

14.00–15.30 Rahoitus viennin mahdollistajana

14.00–16.00 EU recovery funds and Lithuania

16.00–18.00 Suomen Latinalaisen Amerikan suurlähettiläät

TORSTAI 7.10.

9.00–11.00 Virittäyty Viron-kauppaan

– Ajankohtaista Virosta ja Viron markkinamahdollisuuksista

15.00–17.00 Seminaari: EU:n ja Kanadan välinen kauppasopimus (CETA) -seminaari

PERJANTAI 8.10.

9.00–11.00 Know where you are going:

Understanding business culture leads to better sales

Pidätämme oikeudet muutoksiin.

Lisätiedot www.kauppakamari.fi

HÄMEEN KAUPPAKAMARIN PAIKALLINEN OHJELMA

MAANANTAI 4.10.

9.30

Kansainvälistymisviikon avaus

Mahdollisuudet maailmalla

TIISTAI 5.10.

Teemapäivä: Kansainvälinen osaaja – opiskelijat yrityksiin

9.00–11.30

Maahan muuttaneet koulutuksella työelämään

Korkeakouluyhteistyö helpottaa rekrytointia

Kansainvälisten opiskelijoiden tuoma lisäarvo näkyväksi – case International Business

Talent Explorer -rahoitus

14.00–15.00

Rohkaistu rekrytoimaan –paneelikeskustelu

Alueelliset hankkeet yritysten apuna

KESKIVIIKKO 6.10.

13.00 – 14.30

Team Finland – toimijoiden rahoitukset

Lisätiedot www.hamechamber.fi

ATA CARNET

KAUPPAKAMARIEN MYÖNTÄMÄ ATA CARNET -TULLIASIAKIRJA HELPOTTAA VÄLIAIKAISTA VIENTIÄ USEAAN MAAHAN, NYT MYÖS BREXITIN JÄLKEISEEN ISOON-BRITANNIAAN

ATA carnet on kansainvälinen tulliasiakirja, joka avulla tavaroita voidaan viedä sopimukseen liittyneisiin maihin tulli- ja verovapaasti korkeintaan yhden vuoden ajaksi. ATA carnet'illa voidaan väliaikaisesti viedä kaupallisia tavarannäytteitä, ammatinharjoittamisvälineitä ja näyttelytavaroita.

Lisätietoja saa kauppakamarista ja nettisivustoltamme www.atacarnet.fi

LÄHIKOULUTUKSET / ETÄNÄ

- ☐ **1.12. (8:45-16)**
Veropäivä, Hämeenlinna / omalta koneelta
- ☐ **2.12. (8:45-16)**
Veropäivä, Lahti / omalta koneelta
- ☐ **13.12. (8:45-14)**
Ennakkoperintä 2022, Hämeenlinna / omalta koneelta
- ☐ **16.12. (8:45-14)**
Ennakkoperintä 2022, Lahti / omalta koneelta

WEBINAARIT

- ☐ **5.10. (14-15:30)**
Power BI -raportoinnin perusteet
- ☐ **12.10. (14-15:30)**
Sujuvampaa Excelin käyttöä
- ☐ **26.10. (14-15:30)**
Power BI - datan visualisointi
- ☐ **2.11. (14-15:30)**
Excel tehokäyttöön
- ☐ **9.11. (14-15:30)**
Power BI - Query Editor
- ☐ **16.11. (14-15:30)**
Excelin BI-työkalut
- ☐ **30.11. (14-15:30)**
Power BI - DAX: oleelliset funktiot
- ☐ **7.12. (14-15:30)**
Power BI raporttien julkaisu, jakaminen ja hallinta
- ☐ **14.12. (14-15:30)**
Power BI raporttien tehokäyttö: koulutus raporttien lukijoille

VARAA PAIKKASI NYT!

HYVÄKSYTTY HALLITUKSEN JÄSEN (HHJ) -KURSSI

3.-30.11. LAHTI / OMALTA KONEELTA

Jakso 1 ke 3.11. - jakso 2 ke 10.11. - jakso 3 ke 17.11. - ryhmätyö ke 24.11. - jakso 4 ti 30.11.

LYHYESTI

HHJ-kurssi soveltuu hallitustyöskentelyn aktivoimiseen ja kehittämiseen. Se sopii sekä hallitustyötä jo tekeville henkilöille tai sitä harkitseville ja auttaa myös yrittäjiä ja yritysjohtajia hyödyntämään hallitustyöskentelyä entistä paremmin.

HINTA
2500€
+ALV

JÄSEN-
ETUHINTA
1750€
+ALV

Osallistumismaksu laskutetaan 2. osion jälkeen.

STRIIMIT

- ☐ **7.10. (8:55-16)**
Uuden ajan esimies
- ☐ **29.10. (8:30-13)**
HR-vuosikello

Tutustu laajaan striimivalikoimaan Hämeen kauppakamarin kotisivuilla hamechamber.fi/striimit/

LISÄTIEDOT KOULUTUKSISTA JA TAPAHTUMISTA WWW.HAMECHAMBER.FI

EU:n whistleblower-direktiivi yhtenäistää eurooppalaisen ilmoittajansuojelun

EU:N WHISTLEBLOWER-DIREKTIIVIIN PERUSTUVAN ILMOITTAJANSUOJELULAIN ON TARKOITUS TULLA VOIMAAN VIIMEISTÄÄN 17.12.2021.

Valmisteilla oleva laki edellyttää, että yli 50 henkeä työllistävien yritysten ja muiden oikeushenkilöiden tulee järjestää sisäinen ilmoituskanava yrityksen toiminnassa havaittujen rikkomusten ja väärinkäytösten ilmoittamista varten. Direktiivi käsittelee rikkomuksia, jotka koskevat muun muassa julkisia hankintoja, rahoituspalveluita ja -markkinoita, kuluttajansuojaa sekä EU:n kilpailu- ja valtiontukisääntöjen rikkomista.

Lisäksi lailla perustetaan valtioneuvoston oikeuskanslerin ylläpitämä ulkoinen ilmoituskanava, johon työntekijä voi tehdä ilmoituksia, mikäli hänen työnantajallaan ei ole sisäistä ilmoituskanavaa, tai sellaisen käyttäminen voisi asettaa työntekijän vastatoimien kohteeksi.

Direktiivin ja sen nojalla säädettävän ilmoittajansuojelulain tarkoituksena on tarjota suojelua henkilöille, jotka ilmoittavat työssään havaitsemistaan unionin oikeuden rikkomisista tai rikkomisepäilyistä. Direktiivin tavoitteena parantaa erityisesti EU:n talousarvioon kohdistuvien pestosten ja korruption ehkäisyä ja paljastamista. Lain valmistelemiseksi asetetun työryhmän tehtävänä oli pohtia muun muassa sitä, tulisiko kansallisen soveltamisalan olla laajempi kuin direktiivissä mainittu vähimmäistaso.

Yrityksen johto on vastuussa siitä, että tietoon tullessiin väärinkäytösepäilyihin reagoidaan asianmukaisesti. Tapauksesta riippuen yritykseltä voidaan edellyttää esimerkiksi kiireellisiä sopimus-, työ- tai yhtiöoikeudellisia toimia. Lisäksi yrityksen on pidettävä huolta siitä, että ilmoittajaan ei kohdistu suoraan tai välillisesti negatiivisia seuraamuksia. Ilmoittajansuojelulain voimaantulon myötä on entistä tärkeämpää, että johdon mahdollinen vastuunjako ja delegoinnit on sovittu ja dokumentoitu perusteellisesti. Esimerkiksi hallituksen jäsen voi joutua henkilökohtaiseen vastuuseen seikasta, joka ei kuulu hänen osaamisalaansa,

ellei tätä vastuuta ole selkeästi ja todisteellisesti rajattu hänen vastuunsa ulkopuolelle.

Whistleblowing-ilmoituskanavan käyttöönotossa on otettava huomioon tietosuojalainsäädännöstä johtuvat velvoitteet. Tietosuoja-valtuutetun toimiston julkaiseman ohjeistuksen mukaan Whistleblowing-ilmoituskanavan käyttöönotto edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin (DPIA) toteuttamista. Vaikutustenarviointi on tehtävä ennen ilmoituskanavan käyttöönottoa ja sitä on päivitettävä tarvittaessa.

Whistleblowing-ilmoituskanavan käyttöönotossa on lisäksi huomioitava muun muassa rekisteröityjen asianmukainen informointi laatimalla tarvittavat tietosuojaselosteet, muun tietosuojadokumentaation päivittäminen, kuten käsittelykuvaukset sekä tietosuoja-asetuksen mukainen henkilötietojen käsittelysopimus ilmoituskanavan palveluntarjoajan kanssa.

TEEMU YLI-SAVOLA, OTM



HÄMEEN KAUPPAKAMARIN JÄSENILLÄ ON KÄYTETTÄVISSÄ MAKSUTON PERUSNEUVONTA LAKI- JA VEROASIOISSA. KYSYMYKSIÄ LAKIMIEHELLE VOI LÄHETTÄÄ SÄHKÖPOSTILLA OSOITTEESEEN INFO@HAMECHAMBER.FI. LAKINEUVONNASTA VASTAA EY:N OIKEUSTIETEEN MAISTERI TEEMU YLI-SAVOLA.

ILMOITUSTAU

TERVETULOA VAHVAAN VERKOSTOON

uudet jäsenet

25.2.- 9.9.2021 LIITTYNEET

ASIKKALA

Palatec Oy

FORSSA

Asianajotoimisto Matti Alasentie Oy

Laatu-JJ Rakennus Oy

MAK Media Oy

HATTULA

Hattula-Kiinteistöt Oy

Kuljetusliike Koskelainen Oy

HEINOLA

Kiinteistötoimisto Kymenvirta Oy

HOLLOLA

Heile Oy,

Koskikartanon Kahvila-Ravintola

Linnasteel Oy

HÄMEENLINNA

Asuntopalvelu Hämeenlinna Oy LKV

BeMaPro Oy

Hämeen Kirjanpito Oy

Rakennustoimisto Kasetcon Oy

Tilitoimisto Onnimanni Oy

JANAKKALA

Leppäkosken Romu Oy

Miseva Oy

Penexon Oy

Turengin Tilikeskus Oy

JOKIOINEN

Jokioisten Tilitoimisto Oy

LAHTI

Ampersand Design Oy

Asianajotoimisto Fenno Oy

Asianajotoimisto Minna Horelli Oy

Insinööritoimisto

Honkanen & Huuromonen Oy

Kauppas Somervaara Oy,

K-Citymarket Paavola

Lakiasiaintoimisto Atte Niemi Oy

Liukkosen Pultti Oy

Mainostoimisto Exx Group Oy

Mainostoimisto Queens Oy

Marko Pasma Oy / PT-Paperipalvelu

Peltiseppäliike RVP Niskanen Oy

Prosito, tmi Tuire Puolakka

Päijät-Remontti Oy

Rakennustoimisto SIB Oy

Renkomäen Autoexpert Oy

Sanavarma

TyövoimaaCom Oy

ORIMATTILA

Jopimainos Oy

RIIHIMÄKI

O'Ou Consulting

HÄMEEN KAUPPA- KAMARIN JÄSENYYS KANNATTAA!

Kauppakamarin jäsenenä olet mukana alueemme yli tuhannen jäsenyrityksen ja julkisen toimijan verkostossa. Hämeen kauppakamarin toimintapiiriin kuuluvat Päijät-Hämeen maakunta, Kanta-Hämeen maakunnasta Hämeenlinnan ja Forssan seutukunnat sekä Pirkanmaalta Kuhmoinen.



**Jos et vielä
ole jäsen,
liity nyt!**

**KATSO
LISÄTIETOJA
KOTISIVUILTAMME**

WWW.HAMECHAMBER.FI

HÄMEEN KAUPPAKAMARI
PUH. 040 455 5610

"Hämeen kauppakamari kiittää uusia jäseniä. Jokainen kontakti on sinulle mahdollisuus. Jäsentyttyväisyys on meille erittäin tärkeää ja yritykset tarvitsevat tukea sekä verkostoja. Pyrimme entistä tehokkaampaan jäsenpalveluun", sanoo Hämeen kauppakamarin toimitusjohtaja Jussi Eerikäinen.

Hämeen kauppakamari onnittelee

Marakon Group Oy 40 v.



Marakon Group on 40 työntekijää työllistävä lahtelainen perheyrius, johon kuuluvat Marakon Oy, Rambooms Oy ja MRK-Rent Oy. Suomessa yritys myy ja vuokraa kaivinkoneisiin liitettäviä hydraulisia lisälaitteita. Sen asiakaskunta koostuu kaivostoinnista, maanrakentajista ja purku-urakoitsijoista. Konsernin toinen yhtiö Rambooms on puomiliiketoiminnan globaali markkinajohtaja.

FC Lahti 25 v.



FC Lahti on lahtelainen jalkapalloseura, jonka edustusjoukkue pelasi kaudella 2021 Suomen korkeimmalla sarjatasolla Veikkausliigassa. FC Lahti perustettiin vuonna 1996, kun FC Kuusysyn ja Lahden Reippaan edustusjoukkueet yhdistettiin. Kuvassa vasemmalta FC Lahden puolustaja Teemu Penninkangas, keskikenttäpelaaja Henri Eninful ja keskuspuolustaja Mikko Viitikko.

FM-Haus Oy 25 v.



FM-Haus on perheyrius, jonka päätoimipiste sijaitsee Joikioisilla. Yritys kehittää kotimaista puurakentamista vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin sekä luo terveellisiä ja turvallisia tiloja tinkimättä ekologisuudesta ja kestävydestä. Se on tunnetun Mestarihallin (M-Halli) kehittäjä ja valmistaa mm. puurakenteisia halleja, kauppoja, kouluja sekä päiväkoteja.

Koulutuskeskus Salpaus 25 v.



Koulutuskeskus Salpaus on Suomen suurimpia monialaisia ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Asikkalassa, Heinolassa ja Lahdessa opiskelee vuosittain noin 14 000 aikuista ja nuorta. Heitä ja koko henkilöstöä kannustetaan rohkeaan oppimiseen, tekemisen iloon ja reiluun asenteeseen.

Maris Multilingual Oy 20 v.



Maris Multilingual Oy on lahtelainen käännöstoimisto, joka tekee käännösten lisäksi erikielisten tekstien tarkistusta ja editointia, ohjelmistojen ja verkkosivujen localisointia sekä tulkkausta ja kielikoulutusta. Yrityksen tarjoamaan kielivalikoimaan sisältyy yli 50 Euroopassa ja Aasian maissa puhuttua kieltä.

Ainoa Winery -viinitilalle neljä kultamitalia



Hollolalainen Ainoa Winery -viinitila on menestynyt alan arvostetuissa kansainvälisissä kilpailuissa voittamalla neljä kultamitalia Ranskasta viikossa. Viinitilan omistavat Paola Guerrero de Cohen ja David Cohen. Kaksikko on tuottanut viimeisen seitsemän vuoden aikana viinejä ekologisista suomalaisista luonnon raaka-aineista.

Eerikkilälle kaksi matkailualan ympäristömerkkiä



Eerikkilä Sport & Outdoor Resortille on myönnetty Sustainable Travel Finland -merkki osoituksena pitkäjänteisestä työstä kestävän matkailun eteen. Alkukesästä Eerikkilälle myönnettiin myös maailman johtava matkailualan ympäristömerkki Green Key. Se on ensimmäinen urheiluopisto, jolle on myönnetty Sustainable Travel Finland -merkki tai Green Key -sertifikaatti.

Fazerin ksylitolitehdas voitti ”Circwaste – Kohti kiertotaloutta” -hankkeen kiertotalouspalkinnon



Fazer vahvistaa keskittymistään vastuullisiin tulevaisuuden ruokaratkaisuihin. Yrityksen strategiset innovaatiot saivat keväällä tunnustusta, ”Circwaste – Kohti kiertotaloutta” -hankkeessa, kun ksylitolia kauran kuorista valmistava ksylitolitehdas vastaanotti Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) koordinoiman hankkeen kiertotalouspalkinnon.

Stala voitti Green GOOD DESIGN® 2021 -palkinnon ruostumattomilla StalaTex™-teräspinnoillaan



Green GOOD DESIGN -palkinnolla palkitaan erityisen merkittäviä ja tärkeitä uusia kansainvälisiä tuotteita, jotka edustavat äärimmäisen kestävää suunnittelua, ja täyttävät tiukimmatkin ympäristövaatimukset. Palkinto myönnettiin teräksen pintakuviointissa käytettävälle StalaTex-tekniikalle.

Kauppakamarin ansioristit



Kauppakamarin ansioristit luovutettiin Raute Oy:n toimitusjohtaja **Tapani Kiiskille**, kauppaneuvos **Timo Laineelle**, Kultakeskus Oy:n hallituksen puheenjohtaja, yrittäjäneuvos **Ilkka Ruoholalle**, Vanajanlinna Group Oy:n osakas, hallituksen jäsen **Pekka Vihmalle** ja Hämeen kauppakamarin toimitusjohtaja **Jussi Eerikäiselle**.



Kuvat: Marko Tammela, Kuva palvelu



Otamme jätteitä
vastaan laitoksillemme
myös sopimustoimittajien
toimittamina!

Meille on myönnetty ISO
9001- ja ISO 14001 -laatu-
ja ympäristösertifikaatit sekä
ISO 45001 työterveyden ja
työturvallisuuden johtamisen
sertifikaatti.

MEIDÄN
KANSSAMME
JÄTTEISTÄ PARAS
HYÖTY - PYYDÄ
TARJOUS!

Laadukasta ympäristöhuoltoa alueellasi

REMEO PALVELEE PÄIJÄT-HÄMEESSÄ

TIEDÄTKÖ PALVELUMME PÄIJÄT-HÄMEESSÄ?

Paikallinen ja osaava kumppanisi kaikkiin
ympäristöhuollon tarpeisiin!

Keskeisiä palveluitamme alueellasi:

- Perusjätehuolto yrityksille ja kotitalouksille
- Kattavat lavapalvelut
- Vaarallisten jätteiden palvelut
- Tietosuojaopalvelut
- Jätteiden käsittelypalvelut
- Saniteettipalvelut
- Raportointi-, koulutus- ja kehittämispalvelut
- Lokahuoltopalvelut

PALVELUMME rakennustyömaille

Tuemme tiukkojen aikataulujen tahdittamaa rakennustyömaan arkea kattavilla jätehuollon palveluillamme työmaan koosta, tyypistä tai paikasta riippumatta. Meiltä saat koko paketin suunnittelusta toteutukseen ja kalustosta koulutukseen.

Jätteenkäsittely

- Päijät-Hämeessä meillä on yksi jätteenkäsittelylaitos
- Otamme vastaan esimerkiksi seuraavia jätelajeita: energiajäte, polttokelpoinen yritys- ja rakennusjäte, puu, lasi, metalli, paperi, pahvi, kartonki, muovit
- Kattavat jätteenkäsittelypalvelut, esimerkiksi hävitettävät tuote-erät

OTA
MEIHIN
YHTEYS!

Niko Semeri
044 711 4776
niko.semeri@remeo.fi

Pasi Halttunen
044 725 5006
pasi.halttunen@remeo.fi

Tuotantomme
010 540 2367
tuotanto.lahti@remeo.fi

Asiakaspalvelumme
010 5400
asiakaspalvelu@remeo.fi
yritysiasiakaspalvelu@remeo.fi

Remeo Oy on suomalainen ympäristöhuoltoalan yritys. Yhdessä asiakkaidemme kanssa kehitämme uusia kiertotalouden ratkaisuja, joilla eilisen roskat palautetaan hyötykäyttöön, huomisen raaka-aineiksi. Työllistämme noin 370 ammattilaista 13 paikkakunnalla ja seitsemässä kierrätys- ja hyötykäyttömateriaaleja käsittelevässä laitoksessa. **remeo.fi**

Remeo
Ajattele. Uudestaan.